

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobců: **a) F. S., b) L. S.**, oba zastoupeni JUDr. Josefem Moravcem, advokátem se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, proti žalovanému: **Městský úřad Boskovice**, se sídlem Náměstí 9. května 2, Boskovice, **za účasti:** I) J. M., II) P. M., III) M. M., v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 10. 2020, č. j. 30 A 121/2020 – 105,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- III.** Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Žalobci se podanou kasační stížností domáhají zrušení výše uvedeného rozsudku Krajského soudu v Brně, jímž byla zamítnuta jejich žaloba na ochranu proti nečinnosti žalovaného, kterou se domáhali uložení povinnosti žalovanému vydat rozhodnutí v řízení o odstranění stavby – obnovení původního stavu, vedeného žalovaným pod sp. zn. SMBO 10213/2020/STAV/sumb.

[2] Z dostupného spisového materiálu vyplynulo, že dne 18. 5. 2020 žalovaného kontaktovaly osoby zúčastněné na řízení I) a II) jako účastníci řízení ve věci stavby žalobců „rekonstrukce střechy RD J. č. p. X“, aby oznámily, že na stavbě byly provedeny práce

pokračování

v rozporu s vydaným povolením, neboť došlo ke zbourání zdi, která kolmo navazovala na obvodovou zeď objektu ve vlastnictví osob zúčastněných na řízení. Z tohoto důvodu uvedly, že se obávají narušení statiky jejich nemovitosti.

[3] Dne 9. 6. 2020 byla provedena kontrolní prohlídka na základě podaného podnětu a bylo zjištěno, že došlo v rozporu se stavebním povolením ze dne 9. 4. 2020, č. j. DMBO 7242/2020, sp. zn. SMBO 23271/2019/STAV/sumb, k odstranění části obvodového zdiva, dle projektové dokumentace označeného jako zděné oplocení, které mělo být pouze očištěno na své horní hraně a poté na ně měla být položena střešní krytina pro vytvoření záhlaví.

[4] Žalovaný na základě zjištěných skutečností dne 10. 6. 2020 vydal oznámení o zahájení řízení o odstranění stavby – obnovení předcházejícího stavu dle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 186/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v relevantním znění (dále jen „stavební zákon“). Oznámení bylo žalobcům doručeno dne 11. 6. 2020 a jeho součástí bylo také poučení o možnosti podat ve lhůtě 30 dnů žádost o dodatečné povolení stavby. Současně žalovaný vydal ve smyslu § 134 odst. 4 stavebního zákona výzvu k bezodkladnému zastavení prací ze dne 10. 6. 2020, č. j. DMBO 12079/2020, sp. zn. 10213/2020/STAV/sumb.

[5] Dne 22. 6. 2020 byly žalovanému doručeny námítky žalobců „k řízení o odstranění stavby – obnovení předcházejícího stavu“ a dne 24. 6. 2020 žalovaný obdržel usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 24. 6. 2020, č. j. 30 A 100/2020 – 25, kterým byl odmítnut návrh žalobců na vydání předběžného opatření, jímž měla být žalovanému uložena povinnost strpět odložení výkonu nařízení dle výzvy k bezodkladnému zastavení prací.

[6] Dne 31. 7. 2020 vydal žalovaný, v reakci na přípis Krajského úřadu Jihomoravského kraje (dále také „nadřízený správní orgán“) ze dne 21. 7. 2020, stanovisko k podání žalobce a) ze dne 16. 7. 2020, kterým byla namítána nečinnost žalovaného.

[7] Žalobci následně dne 6. 8. 2020 podali ke Krajskému soudu v Brně žalobu na ochranu před nečinností žalovaného v nyní projednávané věci. Krajský soud usnesením ze dne 10. 8. 2020, č. j. 30 A 121/2020 – 21, vyzval žalobce, aby mu sdělili, který ze žalobců uhradil soudní poplatek v kolkových známkách, a dále, aby též druhý ze žalobců soudní poplatek uhradil. Poté, co byl soudní poplatek dne 13. 8. 2020 připsán na účet soudu, pokračoval krajský soud v úkonech směřujících k rozhodnutí ve věci.

[8] Vyrozumění o žalobě bylo žalovanému doručeno dne 13. 8. 2020. Dne 19. 8. 2020 pak bylo žalovanému doručeno opatření proti nečinnosti Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 18. 8. 2020, č. j. JMK 115385/2020, S-JMK 100742/2020 (dále též „opatření proti nečinnosti“), kterým mu nadřízený správní orgán nařídil, aby v řízení o odstranění stavby – obnovení předcházejícího stavu pokračoval a dokončil ho vydáním rozhodnutí, pokud tomu nebrání jiné důvody, a to v termínu nejpozději do 30 dnů od doručení předmětného příkazu. S ohledem na vydané opatření proti nečinnosti zaslali žalobci krajskému soudu dne 20. 8. 2020 doplnění žaloby. Dne 26. 8. 2020 byl krajskému soudu poskytnut správní spis spolu s vyjádřením žalovaného. Přípisy ze dne 26. 8. 2020 byli žalobci vyrozuměni o vyjádření žalovaného a žalovanému bylo zasláno doplnění žaloby. Oběma stranám byla

k případné reakci určena lhůta 15 dnů od doručení. Ve dnech 27. 8. 2020 a 28. 8. 2020 byly krajskému soudu zaslány repliky žalobců.

[9] Dne 22. 9. 2020 podali žalobci návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu (dále jen „návrh na určení lhůty“) podle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“), jímž se domáhali, aby nadřízený soud (Nejvyšší správní soud) určil krajskému soudu lhůtu k provedení úkonu – vydání rozsudku ve věci samé.

[10] Přípisem ze dne 23. 9. 2020 krajský soud vyzval žalovaného, aby ve lhůtě 3 dnů sdělil, zda již došlo k vydání rozhodnutí ve věci. Přípisem ze dne 25. 9. 2020 soud sdělil žalobcům, že věc nebude předložena Nejvyššímu správnímu soudu a krajský soud rozhodne ve lhůtě dle § 174a odst. 3 věty druhé zákona o soudech a soudcích. Dne 29. 9. 2020 byl krajskému soudu doručen přípis žalobců, dle kterého nesouhlasí s nastíněným postupem soudu, neboť po podání návrhu na určení lhůty dle jejich vyjádření zaznamenali žalobci horečnatou aktivitu žalovaného, který se konečně odhodlal k vydání tolik očekávaného rozhodnutí. Žalobci si tak ověřili, že podání návrhu na určení lhůty bylo pro jejich žalobu naprosto zásadní, a nevidí důvod, proč by měli být vstřícní, když soud jejich žalobu související se zastavením veškerých stavebních prací v podstatě neřeší. V závěru žalobci uvedli, že trvají na návrhu a požadují předložení věci Nejvyššímu správnímu soudu.

[11] Žalovaný krajskému soudu dne 30. 9. 2020 potvrdil, že již došlo k vydání žalobci požadovaného rozhodnutí o nařízení odstranění stavby spočívajícím v obnovení předešlého stavu stavby, ze dne 23. 9. 2020, pod sp. zn. SMBO 10213/2020/STAV/sumb, sp. zn. DMBO 18255/2020 (dále též „rozhodnutí o obnovení předcházejícího stavu“), které bylo žalobci a) doručeno dne 25. 9. 2020 a žalobkyni b) dne 30. 9. 2020. Rozhodnutí žalovaný krajskému soudu doložil spolu s doplněním spisového materiálu již dříve zasláního.

[12] Krajský soud shora uvedeným rozsudkem ze dne 12. 10. 2020, č. j. 30 A 121/2020 – 105, žalobu zamítl. Krajský soud nejprve zkoumal podmínky řízení a dospěl k závěru, že žalobci bezvysledně vyčerpali prostředky proti nečinnosti, neboť nadřízený správní orgán byl povinen vyřídit podanou žádost o opatření proti nečinnosti bezodkladně a ze spisu nevyplývá, že by mu v tom něco bránilo. Poté, co ani 21 dnů od podání žádosti o opatření proti nečinnosti (k datu podání žaloby) o tomto podání nerozhodl, byť již dne 13. 7. 2020 uplynula žalovanému lhůta pro vydání rozhodnutí v předmětné věci (viz § 71 odst. 3 správního řádu), měl krajský soud jednoznačně za to, že došlo před podáním žaloby k marnému uplynutí lhůty stanovené nadřízenému orgánu pro vyřízení podaného prostředku ochrany proti nečinnosti dle § 71 odst. 1 správního řádu. Žalobu proto považoval za meritorně projednatelnou.

[13] K podanému návrhu na určení lhůty uvedl, že ačkoliv neměl dosud úplně dokončenu nutnou předrozsudkovou agendu a u soudu bylo větší množství neskončených věcí došlých přede dnem podání předmětné žaloby (včetně žalob na ochranu proti nečinnosti správního orgánu a na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu), rozhodl se s ohledem na situaci popsanou v předmětném návrhu žalobci vydat ve lhůtě

pokračování

podle § 174a odst. 3 věty druhé zákona o soudech a soudcích požadovaný procesní úkon (tak, aby o žalobě bylo rozhodnuto co nejdříve).

[14] V průběhu řízení pak žalobci soudu sdělili, že došlo k vydání jimi žádaného správního rozhodnutí. Tuto informaci soud u žalovaného ověřil. Jelikož žalobci přesto, že jim byla tato skutečnost známa, žalobu nevzali zpět, krajský soud byl povinen o věci meritorně rozhodnout. Podle konstantní judikatury správních soudů bylo dle krajského soudu za uvedených skutkových okolností, kdy bylo požadované rozhodnutí po podání žaloby vydáno, třeba žalobu zamítnout (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 3. 2010, č. j. 8 Ans 1/2009 – 72, publ. pod č. 2258/2011 Sb. NSS; rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 26. 10. 2007, č. j. 5 Ca 192/2007 – 30; ze dne 30. 1. 2007, č. j. 9 Ca 71/2006 – 62, publ. pod č. 1426/2008 Sb. NSS, či ze dne 20. 4. 2006, č. j. 11 Ca 277/2005 – 32; všechna zde uvedená konečná rozhodnutí správních soudů jsou dostupná též na www.nssoud.cz).

[15] S ohledem na § 60 odst. 1 s. ř. s. krajský soud výrokem II. rozsudku rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobci neměli ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady v řízení o žalobě nevznikly. V souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s. krajský soud dále výrokem III. rozsudku rozhodl, že ani osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu jeho nákladů.

II.

Obsah kasační stížnosti

[16] Žalobci (stěžovatelé) napadají rozsudek krajského soudu z důvodů, které podřadili pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., ve skutečnosti však relevantní část jejich argumentace představuje pouze důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., neboť kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. u kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu ve věci nečinnostní žaloby vůbec nepřipadá v úvahu.

[17] Stěžovatelé předně zpochybňovali postup krajského soudu, který údajně svou nečinností a dalšími neefektivními kroky do soudního řízení zasáhl. Z tohoto postupu je dle stěžovatelů znát nesystematičnost úkonů, která nepřispěla k nápravě stavu, naopak nečinnost prohloubila. Stěžovatelé považovali za pochybení, jestliže krajský soud s dalšími úkony v řízení vyčkával až do zaplacení chybějícího soudního poplatku. K tomu poukázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2018, č. j. 2 As 118/2018 – 29. Již tímto okamžikem dle stěžovatelů započaly průtahy v řízení. Stěžovatelům dále nebylo jasné, proč krajský soud zaslal k vyjádření žalovanému jejich doplnění žaloby, neboť to pouze reagovalo na vydání opatření proti nečinnosti a žalovaný neměl důvod se ke krokům nadřízeného správního orgánu vyjadřovat. Dle stěžovatelů je zjevné, že se žalovaný nevyjádřil, ale na výzvu reagoval ještě ten den zasláním oznámení o seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí. Krajský soud tak dle stěžovatelů žalovanému poskytl dostatečný prostor, aby začal konat kroky k vydání rozhodnutí, které dříve nečinil. Žalovaný tak využil nečinnosti soudu. Stěžovatelé dále považují za neadekvátně dlouhou lhůtu, jež jim byla stanovena pro případnou repliku k vyjádření žalovaného, neboť soudu muselo být zřejmé, že se z jejich strany není k čemu vyjadřovat. Krajskému soudu byla doručena jejich reakce dne 27. 8. 2020, resp. dne 28. 8. 2020, a jelikož měl krajský soud

k dispozici vyjádření žalovaného, dle stěžovatelů stanovil příliš dlouhou lhůtu žalovanému k vyjádření k doplnění žaloby. Podle předpokladu stěžovatelů se žalovaný k doplnění žaloby nevyjádřil.

[18] Pokud soud věděl, že žalovaný nebyl schopen přiměřeně reagovat na žalobní body, stěží mohl očekávat, že v případě doplnění žaloby tomu bude jinak. Z reakcí žalovaného v soudním řízení mělo být krajskému soudu jasné, že ve věci není důvod nadále vyčkávat s rozhodnutím. Tím, že se krajský soud v rozsudku o druhé výzvě žalovanému ani vůbec nezmínil, natož aby odůvodnil její potřebnost, se dle stěžovatelů dostal do situace, kdy si byl zjevně vědom, že sám činil nedůvodné průtahy v řízení. Samotné podání návrhu na určení lhůty nebylo pro stěžovatele výhodné, protože si byli vědomi, že než se začne Nejvyšší správní soud návrhem zabývat, může dojít k velké časové prodlevě. Dle stěžovatelů ovšem až po jejich návrhu na určení lhůty začal soud jednat a zkrátil veškeré lhůty na tři dny.

[19] Stěžovatelé mají za to, že z napadeného rozsudku soudu není zřejmé, že by krajský soud vyvíjel alespoň základní aktivitu směřující k přednostní ochraně jejich práv před nečinností správního orgánu, ani že by si byl vědom své úlohy v tomto soudním řízení a povinností plynoucích z žaloby. Pokud soud v rozsudku uvádí, že s ohledem na návrh na určení lhůty musel upozadit žaloby, které se týkají obdobných nečinností správních orgánů a jsou dokonce staršího data, pak takovou okolnost nelze klást k tíži stěžovatelům, neboť se jedná o organizační záležitost soudu, který má povinnost náležitě vyřizovat tyto agendy. Nestačí pouze řešit kauzu přednostně, ale je třeba se vyvarovat zbytečných a neodůvodněných průtahů tak, aby došlo k rychlému projednání věci. Nepříznivá organizačně-pracovní situace a přetíženost soudu nemůže být kladena k tíži stěžovatelů, její popis nepatří do odůvodnění napadeného rozsudku a nemusela by vzniknout, pokud by ve věci nebyly činěny zbytečné úkony. Soud si byl vědom toho, že je evidentně nečinný, a proto odmítl přistoupit k zaslání návrhu na určení lhůty Nejvyššímu správnímu soudu, i přes opakovanou výzvu ze strany stěžovatelů, a to proto, aby se vyhnul analýze svých sporných kroků. Soud dle stěžovatelů nevyřídil řádně návrh na určení lhůty, neboť si byl evidentně vědom toho, že po stěžovatelích nemůže požadovat, aby si namísto očekávání spravedlivého rozhodnutí vytvořili prostor pro nadměrnou empatii pro nezákonnosti v podobě netečnosti krajského soudu. Krajský soud dle stěžovatelů nemůže tvrdit, že by se snažil v rámci podaného návrhu na určení lhůty stěžovatelům jakkoliv vyhovět.

[20] Stěžovatelé se dále domnívají, že jsou trestáni za podání návrhu na určení lhůty, neboť v jejich případě se krajský soud nezajímal o to, zda se stěžovatelé cítí být vydáním rozhodnutí o obnovení předcházejícího stavu alespoň částečně uspokojeni, byť stěžovatelé již v žalobě připomněli, že se od doby odmítnutí dříve podaného návrhu na vydání předběžného opatření nic nezměnilo, nečinnost žalovaného stále trvá, stejně jako zastavení veškerých prací na stavbě. Stěžovatelé byli v soudním řízení vyhodnoceni jako osoby neúspěšné, zjevnou nečinností byli připraveni o úspěšnost v řízení, o práva na uplatnění nákladů řízení a o práva na uložení případných sankcí žalovanému, který byl po celou dobu až do zaslání návrhu na určení lhůty nečinný. Ani jediná výtka soudu nesměřovala k žalovanému pro jeho nezákonné jednání, v podobě kombinované nečinnosti a příkazu k zastavení prací společně s kroky, které měly přinutit stěžovatele, aby v rámci údajně veřejného zájmu obnovili na svém soukromém pozemku nefunkční zchátralou zídku.

pokračování

[21] Soud stěžovatelům dle jejich názoru fakticky znemožnil učinit příslušný procesní úkon, a to zpětvzetí žaloby pro pozdější chování žalovaného z důvodu případného uspokojení, což je taktéž formou úspěchu ve věci. K zamítnutí žaloby v projednávané věci došlo, neboť žalovaný vydal rozhodnutí o obnovení předcházejícího stavu, a stěžovatelé, ačkoliv jim byla tato skutečnost známa, žalobu zpět nevzali. Soud následně přistoupil k vydání napadeného rozsudku již dne 12. 10. 2020 na základě přípisu žalovaného, aniž by však uvedené sdělení dal na vědomí stěžovatelům a umožnil jim, aby se k tomuto podkladu, na základě kterého bude soud rozhodovat, vyjádřili. Stěžovatelé tak považují rozsudek krajského soudu za nezákonný s ohledem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2013, č. j. 5 Ans 5/2013 – 29, neboť nebyli seznámeni se stanoviskem žalovaného a neměli možnost se vyjádřit k jeho postupu.

[22] Stěžovatelé dále krajský soud kritizují, že údajně po podání návrhu na určení lhůty přestal se stěžovateli komunikovat, ale začal komunikovat s majiteli sousedních nemovitostí. Pouze stěžovatelé však v řízení o odstranění stavby namítali nezákonnost řízení a ze soudního spisu nevyplynulo, jakým způsobem jsou dotčena práva a povinnosti obce a sousedů stěžovatelů v probíhajícím soudním řízení. Skutečnost, že na závěr řízení poté, co žalovaný vydal rozhodnutí o odstranění stavby, byly bez jakéhokoli odůvodnění přizvány osoby údajně zúčastněné na řízení, tedy majitelé sousední nemovitosti, kteří mají právě na řízení o odstranění stavby eminentní zájem, zavdává důvodnou pochybnost o zákonnosti vydaného rozsudku. Uvedeným postupem soud porušil právo stěžovatelů na spravedlivý proces, právo na poučení a právo být slyšen v řízení a zejména právo nejen na přednostní, ale i rychlé projednání věci, neboť s tímto krokem nebyli seznámeni a nemohli se tak proti postupu soudu bránit. Těmto osobám byla přitom dle stěžovatelů přiznána práva, která mají evidentně vliv na délku řízení. Na rozdíl od stěžovatelů se u osob zúčastněných na řízení krajský soud zcela seriózně zajímal, zda jim mohly vzniknout náklady soudního řízení, byť jejich vstup do řízení umožnil bez vědomí stěžovatelů. Soud svou nečinností nejen zabránil stěžovatelům v úspěšném završení žaloby, ale zároveň svým postupem umožnil, aby žalovaný nadále uplatňoval na stěžovatelích svou nezákonnou taktiku, která má posloužit právě dodatečně najmenovaným osobám zúčastněným na soudním řízení.

[23] Stěžovatelé dále namítali, že nebyli seznámeni s celým vyjádřením žalovaného, neboť jim nebyla zaslána poslední strana vyjádření, z níž by bylo zřejmé, jaké písemnosti ze spisového materiálu byly soudu předloženy. Teprve nahlížením do soudního spisu stěžovatelé zjistili skutečný a úplný obsah předloženého vyjádření, čímž byla zkrácena jejich práva na spravedlivý proces, neboť ve vyjádření bylo zmatečně uvedeno, že některé podstatné písemnosti jsou stále v držení nadřízeného správního orgánu, a stěžovatelé tak nabyli dojmu, že krajský soud umožnil žalovanému, aby si požadované originální písemnosti od nadřízeného správního orgánu vyžádal. Krajský soud však měl za těchto okolností nepromlčeně přistoupit k vyhlášení rozsudku, místo toho, aby nedůvodně žalovanému poskytl možnost vyjádřit se k opatření proti nečinnosti.

[24] Stěžovatelé dále zdůraznili, že nečinnosti se dle jejich názoru dopustil i nadřízený správní orgán, neboť nečinnost žalovaného řešil více než měsíc, takto daroval žalovanému další dva měsíce nečinnosti a následně mu umožnil, aby pokračoval v řízení místo toho, aby mu přikázal nečinnost ukončit. Stěžovatelé se domnívají, že pokud si soud byl vědom, že není schopen uspokojivě řešit žalovanou nečinnost a paradoxně se stane v řízení o

žalobě proti nečinnosti správního orgánu taktéž nečinný, jako je dosud nečinný žalovaný, měl o tom stěžovatele uvědomit, namísto závěrů v rozsudku, podle nichž si uvědomil situaci až na základě podaného návrhu na určení lhůty. Krajský soud měl stěžovatelům dát možnost se proti průtahům patřičně bránit. Skutečnost, že krajský soud nevedl řádně běžnou předrozsudkovou agendu, šla k tíži stěžovatelů.

[25] Pokud jde o obsah rozsudku krajského soudu, dle stěžovatelů z něj není zřejmé, na základě kterého konkrétního ustanovení došlo k zamítnutí žaloby, a stěžovatelé nejsou povinni za tímto účelem studovat citovanou judikaturu. Vzhledem k průběhu celého řízení se stěžovatelům rozsudek jeví jako neúplný, povrchní a nepečlivě odůvodněný, nezabývá se podstatou žaloby, neposkytuje věrný a podrobný průběh soudního procesu, nezmiňuje všechny kroky učiněné jak soudem, tak účastníky řízení, není úplný ve zkoumání toho, zda před nečinností žalovaného byla stěžovatelům poskytnuta potřebná a adekvátní ochrana, vyhýbá se hodnocení možností nápravy a označení závažnosti dané věci. Rozsudek tak dle nich není náležitě a srozumitelně odůvodněn. Jedná se tak o nepřezkoumatelný rozsudek, který neřeší podstatu sporu.

[26] Stěžovatelé mají dále za to, že krajský soud užil neaktuální judikaturu, a naopak opomněl judikaturu, která významně svědčí v jejich prospěch. Soudem zmiňované rozsudky neřeší konkrétně obdobnou specifickou kauzu, kdy si soud nebyl schopen uvědomit, že má poskytnout žalobcům patřičnou soudní ochranu před nečinností žalovaného. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 3. 2010, č. j. 8 Ans 1/2009 – 72, publ. pod č. 2258/2011 Sb. NSS, uváděný krajským soudem, je jako příklad pro toto soudní řízení absolutně zavádějící. Krajský soud nevytkl žalovanému jeho společensky nepřípustné jednání, nezmínil se ani o nezákonnostech v postupu nadřízeného správního orgánu, pouze konstatoval, že žalovaný byl nečinný stejně jako jeho nadřízený správní orgán. Z tohoto konstatování dle stěžovatelů vyplývá, že krajský soud měl při přijetí žaloby jasno o její oprávněnosti. V tomto tvrzeném pochybení stěžovatelé spatřují nesprávné právní posouzení věci.

III.

Vyjádření žalovaného a osob zúčastněných na řízení

[27] Žalovaný ve svém vyjádření pouze krátce uvedl, že mu není zřejmé, v čem stěžovatelé spatřují jeho stále trvající nečinnost. Pokud jde o zastavení prací, žalovaný poukázal na skutečnost, že byly zastaveny pouze práce, které jsou prováděny bez rozhodnutí nebo v rozporu s rozhodnutím správního orgánu, což konstatoval i nadřízený správní orgán.

[28] Osoby zúčastněné na řízení se ke kasační stížnosti nevyjádřily.

IV.

Návrh stěžovatelů dle § 174a zákona o soudech a soudcích v řízení o kasační stížnosti

[29] Dne 20. 7. 2021 podali stěžovatelé v řízení o kasační stížnosti návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona o soudech a soudcích, v němž požadovali, aby k tomu příslušný senát Nejvyššího správního soudu určil pátému senátu zdejšího

pokračování

soudu, jenž danou věc vedenou pod sp. zn. 5 As 343/2020 projednává, lhůtu k provedení procesního úkonu, kterým má být vydání rozsudku ve věci samé, a to ve lhůtě 15 dnů. Stěžovatelé svůj návrh odůvodnili tak, že pátý senát Nejvyššího správního soudu je v podstatě půl roku nečinný, čímž upírá stěžovatelům právo na rychlé projednání věci a zasahuje do jejich práva na spravedlivý proces. Stěžovatelům není zřejmé, proč s ohledem na veskrze jasné okolnosti a triviálnost dané věci nepřistoupil Nejvyšší správní soud k vydání rozsudku, byť řeší kauzy novějšího data, které nemají takovou naléhavost.

[30] Stěžovatelé přitom odkazují na skutečnost, že v jiné jejich věci první senát Nejvyššího správního soudu vydal rozsudek v podstatě ihned po výzvě žalovanému k vyjádření, a dovozují z toho, že pátý senát vyčkává do doby definitivního rozhodnutí ve věci na straně správních orgánů, aby mohl všechny související kasační stížnosti ve věci zastavení stavby zamítnout. Postup Nejvyššího správního soudu považují stěžovatelé za neodůvodněnou nečinnost, a to nejen v nyní projednávané věci, a dále se vyjadřují k vlastní problematice zastavených stavebních prací. Pokud první senát Nejvyššího správního soudu mohl okamžitě vydat rozsudek pod č. j. 1 As 132/2021 – 30, aniž by žalovaný nějak reagoval, nelze dle stěžovatelů konstatovat, že by zde byla okolnost, která by pátému senátu bránila ve vydání rozsudku v projednávané věci. Stěžovatelé dále mají za to, že případná stížnost na přetíženost nebo nutnost řešení jiných kauz neobstojí. Postup dle rozsudku vydaného pod č. j. 1 As 132/2021 – 30 je poměrně jasný a stěžovatelé tedy požadují, aby Nejvyšší správní soud nečinil neodůvodněné rozdíly.

[31] Nejvyšší správní soud k podanému návrhu v řízení o kasační stížnosti nepřihlížel, neboť tato věc byla již dříve předřazena pro svoji souvislost s dalšími věcmi stěžovatelů, které pátému senátu Nejvyššího správního soudu napadly a ten je hodlá rozhodnout v postupném sledu. Nejvyšší správní soud proto rozhodl ve věci ve lhůtě dle § 174a odst. 3 věty druhé zákona o soudech a soudcích, a proto nepředložil věc senátu příslušnému k rozhodování o návrzích na určení lhůty k provedení úkonu dle § 174a zákona o soudech a soudcích.

[32] Pátý senát Nejvyššího správního soudu ovšem nemá vůbec za to, že by ve věci dosud vznikly jakékoli nepřiměřené průtahy v jím vedeném řízení; pokud někdo řízení zdržoval, tak to byli sami stěžovatelé, resp. jejich zástupce podáním zcela nedůvodné námítky podjatosti vůči jednomu ze soudců tohoto senátu, o níž musel opět rozhodovat jiný, k tomu určený senát Nejvyššího správního soudu. Úkony směřující k rozhodnutí ve věci byly skončeny dne 12. 4. 2021, kdy došlo k doručení vyjádření žalovaného stěžovatelům. Jednotlivé věci předseda senátu (soudce-zpravodaj) v této věci zásadně vyřizuje dle pořadí, v jakém mu napadly, pokud neshledá závažné důvody pro přednostní projednání a rozhodování věci (§ 56 odst. 1 s. ř. s.). Ačkoliv je daná věc v přednostním režimu, jsou nejdříve rozhodovány věci staršího data nápadu, taktéž přednostní, u některých věcí existuje povinnost rozhodnout ve striktně stanovené lhůtě (viz např. § 172 odst. 10 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, § 2 odst. 5 zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury atd.), přičemž před předmětnou věcí je k rozhodnutí připravena řada i přednostních věcí nejen z roku 2020, ale některé ještě také z roku 2019. Stejně jako účastníci řízení, tak ani soudce-zpravodaj nijak neovlivní složitost nebo množství věcí, které mu napadly před nyní projednávanou věcí, přičemž ani zatížení jednotlivých senátů nemusí být v daném ohledu zcela rovnoměrné; stěžovatelé současně

pomíjejí, že první senát rozhodoval věc typově odlišnou. Při již několik let trvajícím a neustále se zvyšujícím extrémním nápadu nových věcí, které každý měsíc přicházejí jednotlivým soudcům Nejvyššího správního soudu, je zcela nereálné očekávat, že všechny věci v přednostním režimu bude soud vždy rozhodovat okamžitě po skončení procesních úkonů. Tvrzení, že tyto objektivní skutečnosti stěžovatele, resp. jejich zástupce nezajímají, svědčí pouze o jejich neúctě k právu jednotlivých soudců ať již krajského soudu nebo Nejvyššího správního soudu na přiměřené pracovní podmínky, odpočinek a osobní život. Tím spíše to platí v případě stěžovatelů, jejichž věc se vzhledem k tomu, že toho, čeho se nečinností žalobou před krajským soudem domáhali, tedy vydání rozhodnutí žalovaného v řízení o odstranění jejich stavby, bylo dosaženo, již vůbec nejeví jako naléhavá. Nejvyšší správní soud se nedomnívá, že by došlo k porušení práva stěžovatelů na spravedlivý proces, resp. na včasné projednání věci, a považuje za nutné se ohradit vůči nejružnějším výše uvedeným spekulacím stěžovatelů.

V.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[33] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnými osobami, neboť stěžovatelé byli účastníky řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a jsou zastoupeni advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[34] Nejvyšší správní soud dále přezkoumal napadený rozsudek v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[35] Stěžovatelé především namítali údajnou nečinnost krajského soudu, která měla mít vliv na jejich úspěch v řízení. Nejvyšší správní soud však nečinnost ani žádné jiné průtahy v řízení neshledal. Krajský soud, jak vyplývá z předloženého spisového materiálu, se věcí bezprostředně po podání žaloby zabýval a činil postupně v přiměřené době všechny nezbytné procesní úkony, jejichž vykonání je ve věci zapotřebí tak, aby věc mohl projednat a rozhodnout, a šetřil přitom práva účastníků a osob zúčastněných na řízení. Pokud stěžovatelé namítají, že s dalším postupem krajský soud vyčkal až do zaplacení druhého soudního poplatku, nelze tento postup považovat za průtahy v řízení. Podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v relevantním znění (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), je poplatníkem soudního poplatku ve věcech správního soudnictví ten, kdo podal žalobu nebo jiný návrh, kterými se zahajuje řízení, přičemž podle § 4 odst. 1 písm. a) téhož zákona vzniká poplatková povinnost již podáním žaloby. Nezaplatí-li žalobce soudní poplatek, postupuje soud dle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, který stanoví: *„Nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží“*.

pokračování

[36] Z uvedené právní úpravy tedy vyplývá, že pokud účastník řízení nezaplatí soudní poplatek současně s návrhem (žalobou), soud jej vyzve k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí. Pokud však účastník soudní poplatek v uvedené lhůtě nezaplatí, soud řízení zastaví, a to i přesto, že před rozhodnutím o zastavení řízení byl soudní poplatek zaplacen (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2017, č. j. 3 As 321/2017 – 19). Z uvedeného důvodu lze považovat za správné, že krajský soud vyčkával, zda bude nutné ve vztahu ke stěžovateli a) řízení zastavit, neboť mu bylo sděleno, že spolu s žalobou zaplatila soudní poplatek za žalobu stěžovatelka b). Soudní poplatek je přitom dle ustálené judikatury zdejšího soudu zaplacen až jeho připsáním na účet soudu bez ohledu na to, kdy byl poplatek účastníkem řízení poukázán. Stěžovateli zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2018, č. j. 2 As 118/2018 – 29, se na daný případ nevztahuje, neboť pojednává o následném posuzování již zaplaceného soudního poplatku, nikoliv o situaci před jeho připsáním na účet soudu.

[37] Pokud jde o vyjádření žalovaného, které dle stěžovatelů nebylo nutné si vyžádat, Nejvyšší správní soud je nucen konstatovat, že stěžovatelé uvádějí zřejmou nepravdu. Krajský soud žalovaného nevyzýval k vyjádření k opatření proti nečinnosti, jak opakovaně v kasační stížnosti uvádějí, nýbrž k jejich vlastnímu doplnění žaloby. Jaký byl obsah tohoto doplnění, je irelevantní, neboť jak uvedli sami stěžovatelé na jiném místě kasační stížnosti, účastník řízení, a to i žalovaný, má právo být seznámen se stanoviskem jiného účastníka a mít možnost se k němu vyjádřit (viz např. stěžovateli zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2013, č. j. 5 Ans 5/2013 – 29). Tento postup respektuje právo na spravedlivý proces a zásadu rovnosti stran před soudem (tzv. rovnost zbraní). Zda se k argumentaci stěžovatelů žalovaný vyjádří, bylo pak na jeho zvážení, jeho právem bylo také takový úkon neučinit a rozhodně jeho reakci nelze presumovat z jeho předchozích vyjádření nebo dovozovat chybný postup soudu z až následně zjištěné skutečnosti, že se žalovaný nevyjádřil. Současně, jak již bylo stěžovatelům sděleno v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 1. 2021, č. j. Aprk 1/2021 – 47, v jiné jejich věci, lhůta dvou týdnů poskytnutá žalovanému je lhůtou „*zcela přiměřenou v dané věci, kdy je projednávána nečinnostní žaloba (např. v jiných typech řízení je poskytována i lhůta delší) k předání správního spisu a není žádný rozumný důvod dovozovat, že by [krajský soud] hodlal řízení neúměrně či záměrně prodlužovat*“. Obdobně dlouhou lhůtu bylo pak nutné poskytnout i druhé straně, tedy stěžovatelům k možné reakci na vyjádření žalovaného, byť bylo stručné. Nejvyšší správní soud tedy v namítaných skutečnostech nespatřuje žádné průtahy v řízení, a tedy ani porušení práv stěžovatelů na spravedlivý proces [a už vůbec ne vadu řízení před soudem, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí soudu o věci samé, a tak představovat ve smyslu § 109 odst. 3 písm. d) s. ř. s. důvod ke zrušení napadeného rozhodnutí krajského soudu], naopak jím krajský soud šetřil práva a rovnost stran.

[38] Skutečnost, že krajský soud po podání návrhu na určení lhůty zkrátil veškeré lhůty, byla pouze následkem snahy vyhovět stěžovatelům a o jejich věci rozhodnout co nejdříve tak, aby byla splněna lhůta dle § 174a odst. 3 věty druhé zákona o soudech a soudcích a nedošlo k dalšímu prodloužení řízení z důvodu předložení věci Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o návrhu na určení lhůty. Přestože, jak stěžovatelé sami uvádějí, si byli vědomi dalších prodlev, které by postoupením věci vznikly, připisovali postup krajského soudu jeho domnělé snaze vyhnout se posouzení jeho úkonů. Nic takového však z postupu soudu ani ze spisového materiálu nevyplývá a nelze na to usuzovat ani ze skutečnosti, že

krajský soud podrobně nepopsal svůj postup v soudním řízení ve svém rozsudku. Úkolem soudu totiž není „vyrábět“ sáhodlouhá slohová cvičení, ale vydat rozhodnutí, které bude splňovat požadavky dle § 81 ve spojení s § 54 s. ř. s. Krajský soud postupoval dle zákona a svůj postup dle § 174a odst. 3 věty druhé zákona o soudech a soudcích současně dostatečně odůvodnil, přičemž zdůraznil, že projednávanou věc předřadil, přestože ještě zdaleka nebyla na řadě. Z pohledu krajského soudu by jistě bylo jednodušší předložit věc Nejvyššímu správnímu soudu a vyčkat jeho rozhodnutí (což by celou věc dále zdrželo), než se snažit dokončit úkony a ve stanovené lhůtě rozhodnout, avšak přestože věc stěžovatelů již po vydání rozhodnutí žalovaného, jehož se domáhali, nebyla naléhavá, ve věci rozhodl. Nejvyšší správní soud v tomto postupu nespatřuje žádné porušení práv stěžovatelů.

[39] Pokud jde o postup krajského soudu po podání návrhu na určení lhůty, Nejvyšší správní soud v něm také nespatřuje žádné pochybení, které by mohlo mít dopad do práv stěžovatelů, resp. představovat vadu řízení před soudem, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí soudu o věci samé. Námitka stěžovatelů, že nebyli vyzváni k vyjádření k připisu žalovaného, v němž sděloval, že bylo vydáno rozhodnutí o obnovení původního stavu (o odstranění stavby), není dle Nejvyššího správního soudu důvodná a rozsudek, na který stěžovatelé odkazují, není přílehlavý. Ve věci posuzované v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2013, č. j. 5 Ans 5/2013 – 29, totiž krajský soud rozhodl 4 dny poté, co mu žalovaný zaslal rozhodnutí, a nezjišťoval, zda již bylo doručeno žalobci a zda na něj mohl adekvátně reagovat. Jak však vyplývá ze spisového materiálu, stěžovatelé krajský soud sami uvědomili o vydání rozhodnutí, jak se ho domáhali, přičemž uvedli, že trvají na svém návrhu na určení lhůty (viz výše). Bylo tedy logické dovodit, že stěžovatelé trvají na pokračování řízení před soudem, bez něhož by byl návrh na určení lhůty, v níž má krajský soud rozhodnout, bezpředmětný. Stěžovatele tak nebylo nutné opakovaně vyzývat k vyjádření, zda žalobu berou zpět, neboť bylo zřejmé, že v řízení hodlají pokračovat, přestože si jsou vědomi vydání rozhodnutí žalovaného, jehož se domáhali. S tímto rozhodnutím byli seznámeni ve dnech 25. 9. 2020 a 30. 9. 2020, přičemž sdělení žalovaného o vydání rozhodnutí bylo krajskému soudu doručeno dne 30. 9. 2020 a rozsudek krajského soudu byl vydán až dne 12. 10. 2020. Z uvedeného vyplývá, že nebylo třeba stěžovatelům sdělení žalovaného zasílat, neboť obsahovalo pouze skutečnost, které si již stěžovatelé byli vědomi, a nevyskytoval se v něm žádný návrh ani argumentace ve věci samé. Současně stěžovatelé deklarovali, že trvají na pokračování v řízení. I po té však měli stěžovatelé dostatek času (téměř 2 týdny) vzít žalobu před vydáním rozsudku zpět.

[40] Postup krajského soudu nelze považovat za jakési „trestání“ stěžovatelů. Skutečnost, že svoji žalobu nevzali zpět, lze přičítat pouze a jedině rozhodnutí samotných stěžovatelů. Za nerovný přístup nelze považovat ani skutečnost, že krajský soud v řízení jednal s osobami na něm zúčastněnými. S ohledem na skutečnost, že stěžovatelé nesplnili svou povinnost dle § 34 odst. 2 s. ř. s. a neoznačili v žalobě osoby, které přicházejí v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení, postupoval předseda senátu dle tohoto ustanovení a vyrozuměl takové osoby v průběhu řízení. Dle § 34 odst. 1 s. ř. s. jsou přitom osobami zúčastněnými na řízení takové osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu. Mezi tyto osoby tak zřetelně spadají také účastníci správního řízení, v němž byla podána žaloba na ochranu proti nečinnosti rozhodujícího správního orgánu. Krajský soud

pokračování

proto vycházel ze seznamu účastníků řízení o odstranění stavby dle § 129 odst. 10 stavebního zákona, jak jej sestavil žalovaný. Že se jednalo o postup, který měl znevýhodnit stěžovatele vůči těmto osobám, je s ohledem na povinnost soudu tyto osoby vyrozumět a umožnit jim přihlásit se do řízení pouze absurdní domněnkou stěžovatelů.

[41] Postupem krajského soudu nemohlo dojít ke zkrácení práv stěžovatelů a nebylo nutné, aby o něm krajský soud stěžovatele informoval, neboť postupoval dle zákona (§ 34 odst. 2 s. ř. s.), přičemž postavení osob zúčastněných na řízení vzniká dle § 34 odst. 1 s. ř. s. pouze osobám, které ve lhůtě stanovené krajským soudem výslovně oznámí, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat.

[42] Rozdílný přístup k náhradě nákladů řízení stěžovatelů a osob zúčastněných na řízení vyplývá přímo ze zákona, jak uvedl již krajský soud ve svém rozsudku. Náhrada nákladů řízení se přiznává dle § 60 odst. 1 s. ř. s. pouze účastníku, který měl ve věci úspěch. S ohledem na zamítnutí jejich žaloby nebylo nutné zjišťovat náklady stěžovatelů. Pokud jde o osoby zúčastněné na řízení, dopadá na ně jiné ustanovení, a to § 60 odst. 5 s. ř. s., a tedy mají nárok na náhradu pouze těch nákladů, které vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jim soud uložil. Proto byl krajský soud povinen odůvodnit, zda osobám zúčastněným na řízení takové náklady vznikly. Ani v tomto ohledu tak nebyli stěžovatelé zkráceni na právech a nedošlo k nerovnému zacházení ve vztahu k nim.

[43] Pokud jde o neúplné vyjádření žalovaného, které stěžovatelé dle svého vyjádření obdrželi, nedoložili k tomu žádný důkaz. Samotný seznam spisového materiálu obvykle žalovaný ani se spisem samotným nezasílá, tudíž není obvyklé jej přeposílat dalším účastníkům. Současně lze poznamenat, že není jasné, jakým způsobem by takový postup měl zasáhnout do práv stěžovatelů, resp. představovat vadu, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Jestliže stěžovatelé chtěli znát obsah spisového materiálu poskytnutého žalovaným, mohli využít svého práva nahlížet do spisu, což také učinili.

[44] Stěžovatelé se dále v kasační stížnosti vyjadřovali k vlastní nečinnosti žalovaného a nadřízeného správního orgánu. V tomto smyslu očividně z jejich strany došlo k nepochopení části rozsudku krajského soudu, který nečinnost správních orgánů nijak nedeklaroval, což mu ani v dané situaci nepříslušelo (jak bude osvětleno níže), pouze zkoumal, zda je žaloba stěžovatelů projednatelná s ohledem na splnění podmínek dle § 79 a násl. s. ř. s. Pokud jde o požadavky stěžovatelů na obsah opatření proti nečinnosti, Nejvyšší správní soud není oprávněn v nyní projednávané věci opatření nadřízeného správního orgánu proti nečinnosti žalovaného jakkoli přezkoumávat.

[45] S ohledem na skutečnost, že krajský soud se nedopustil nečinnosti a řízení v této věci vedl řádně, nelze souhlasit ani s tím, že by měl stěžovatele jakkoliv vyrozumívát či jim dávat prostor pro obranu proti tvrzeným průtahům, jak se domnívají.

[46] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkami stěžovatelů směřujícími proti odůvodnění zamítnutí dané žaloby. Pokud jde o citovanou judikaturu, lze v argumentaci stěžovatelů zaznamenat značnou nekonzistentnost, jestliže na jedné straně namítají, že jim není zřejmé, na jakém základě krajský soud rozhodl, neboť nemají povinnost seznámit se s obsahem citované judikatury, na druhou stranu její obsah popisují a vymezují se vůči

aplikaci některých rozhodnutí na danou věc. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že pokud správní soudy vycházejí z ustálené judikatury, která interpretuje relevantní zákonná ustanovení (v tomto případě především § 81 s. ř. s.), pokládá zdejší soud odkaz na relevantní judikaturu za dostatečný a odpovídající běžné soudní praxi. Pokud jde o samotnou zákonnost zamítnutí žaloby v této věci, lze odkázat na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2014, č. j. 7 Ans 10/2012 – 46, publ. pod č. 3013/2014 Sb. NSS:

„Dle § 81 odst. 1 s. ř. s. platí, že v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti [s]oud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí.“

Toto ustanovení nepochybně platí pro řízení před krajskými soudy a řešení případů, kdy správní orgán věcně rozhodne před rozhodnutím krajského soudu o žalobě, nevykazuje judikatorní difference. Tak např. Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 25. 6. 2008, č. j. 1 Ans 4/2008-62, vyslovil, že: „Řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu nelze zastavit dle § 47 písm. b) s. ř. s. z důvodu uspokojení navrhovatele po podání žaloby. Pokud bylo po zahájení soudního řízení vydáno rozhodnutí či osvědčení, čímž došlo k ukončení tvrzené nečinnosti správního orgánu, a žalobce neuzal žalobu zpět, soud ji zamítne dle § 81 odst. 3 s. ř. s. Pro tento případ je žalobce povinen nést nepříznivý následek svého procesního neúspěchu v podobě povinnosti uhradit žalovanému náklady řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). I zde se však může uplatnit pravidlo § 60 odst. 7 s. ř. s. (nepřiznání náhrady nákladů řízení z důvodů hodných zvláštního zřetele).“ Tento postup potvrdil Nejvyšší správní soud např. i v rozhodnutí ze dne 15. 3. 2010, č. j. 8 Ans 1/2009-72.

Zpravidla ovšem žalobce vezme v takových případech žalobu zpět, protože jeho právo na náhradu nákladů řízení v takovém případě zřejmě zpochybněno nebude [§ 60 odst. 3 s. ř. s.: „Vzal-li však navrhovatel podaný návrh zpět pro pozdější chování odpůrce (...), má navrhovatel proti odpůrci právo na náhradu nákladů řízení.“]. Neučiní-li tak, a žaloba bude zamítnuta, zbývá tu ještě moderační oprávnění soudu, přistoupí-li k věci „důvody zvláštního zřetele hodné“ (§ 60 odst. 7 s. ř. s. v předchozím odstavci zmíněný).

Pro úplnost je třeba uvést, že žaloba na ochranu proti nečinnosti slouží k tomu, aby nečinnost byla odstraněna, ať již faktickou činností správního orgánu, nebo exekučním provedením výroku rozhodnutí soudu. Tato žaloba naopak neslouží tomu, aby se žalobce domohl akademického výroku o tom, že nečinnost tu případně v minulosti byla, ale v době rozhodování soudu již netrvá; taková žaloba musí být zamítnuta.“

[47] Z výše uvedeného tedy vyplývá, že krajský soud postupoval zcela v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů a s ohledem na neexistenci nečinnosti žalovaného ke dni svého rozhodnutí (§ 81 odst. 1 s. ř. s.) nebyl ani oprávněn přezkoumávat a určovat, zda zde nečinnost žalovaného ke dni podání žaloby byla, či nikoliv. Současně lze odmítnout rozsáhlé požadavky stěžovatelů na odůvodnění rozsudku krajského soudu, neboť jak Nejvyšší správní soud uvedl již výše, soud není povinen podrobně popisovat vlastní průběh soudního procesu a všechny kroky účastníků (blíže k požadavkům na odůvodnění rozhodnutí správního soudu viz např. KÜHN, Zdeněk; KOCOUREK, Tomáš a kol. *Soudní řád správní: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 932 a násl.), což by navíc nebylo v souladu se zásadou procesní ekonomie a rozhodně by nepřispělo k rychlosti soudního rozhodování, jehož se stěžovatelé ve všech stupních řízení

pokračování

tak vehementně domáhají. Ani tyto námitky proto Nejvyšší správní soud neshledal důvodnými.

VI.

Závěr a náklady řízení

[48] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[49] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, náleželo by mu tedy vůči stěžovatelům právo na náhradu nákladů, které v řízení důvodně vynaložil. Žalovanému však v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné administrativní činnosti nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

[50] Osobám zúčastněným na řízení Nejvyšší správní soud neuložil v řízení o kasační stížnosti žádnou povinnost, s jejímž plněním by jim vznikl dle § 60 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s. nárok na náhradu s tím spojených nákladů.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 30. července 2021

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu